

EU-Orientering

LO-Kontoret i Bruxelles
nr. 7 – 3. juni 2003

Europa-Parlamentet splittet mellem højre- og venstrefløj

Hårdt opgør i Europa-Parlamentet, før et flertal sikrede, at virksomheder, der får opgaver for det offentlige, skal følge reglerne på arbejdsmarkedet og kollektive aftaler, der ikke behøver at være retligt bindende

Europa-Parlamentet støttede onsdag, at firmaer, der byder på opgaver for det offentlige, skal følge regler på arbejdsmarkedet og aftaler på virksomhederne. Ved en afstemning om offentlige udbud og indkøb afviste parlamentarikerne i første omgang at tage en sætning ud, der betyder, at firmaerne kun skal følge kollektive aftaler, der er retligt gældende for hele arbejdsmarkedet. Men derefter støttede de den tekst, som EU-landenes arbejds- og beskæftigelsesministre tidligere er blevet enige om. Den taler kun om reglerne på arbejdspladsen.

- Og det er vi helt tilfredse med, siger Helle Thorning-Schmidt, Socialdemokraterne.

- Vi har kæmpet hårdt for at få sikret, at vi ikke fik noget med retligt bindende kollektive aftaler, for det er de danske kollektive aftaler jo netop ikke. Parlamentet afviste en række forslag fra både socialistgruppen, de grønne og den venstreorienterede liste, der ønskede klare formuleringer, så offentlige udbud og indkøb kunne bruges i arbejds- og socialpolitikken, så bestemte udsatte grupper for eksempel skulle beskæftiges.

De liberale stillede en række forslag, der tilsvarende skulle sikre, at det offentlige kunne stille betingelser, så virksomhederne tog særlige hensyn til miljøet. Men parlamentet afviste langt de fleste af de forslag.

- Debatten om reglerne for udbud og indkøb har virkelig delt parlamentet i en højre- og venstrefløj. Men vi er rimelig tilfredse med afstemningerne, selv om en række af vore forslag faldt. Vi ønskede kun præciseringer, og vi fik garantier fra EU-kommissær Bolkestein for, at der kan stilles miljøkrav og en række andre krav til dem, som byder på de offentlige opgaver, siger Helle Thorning-Schmidt. Garantien kom under parlamentets debat om forslagene mandag aften. Kommissær Frits Bolkestein sagde her, at der ikke var grund til alle de præciseringer, parlamentet ønskede.

- Miljøkriterierne kan bruges i dag. Man behøver ikke at angive det i detaljer. Blot kriterierne er objektive, sagde Frits Bolkestein, der fandt det bekymrende, hvis parlamentarikerne lagde op til umålelige kriterier.

Fortsættes

Bekymringen blev delt af en række parlamentarikere. Ordføreren for den konservative-kristelige PPE-gruppe, Klaus-Heiner Lehne advarede mod forslagene og også mod arbejds- og beskæftigelsesministrenes kompromis. Når det offentlige lægger opgaver ud til private eller køber ind hos private firmaer, handler det udelukkende om at få mest for pengene. Sætter de offentlige myndigheder en masse betingelser til arbejdets udførelse, giver det mulighed for manipulation til skade for konkurrencen.

- Den fælles holdning (ministrenes kompromis) giver også fare for manipulation. Der lægges op til for lidt konkurrence. Industrien frygter, at det går ud over hele konkurrencen, sagde Klaus-Heiner Lehne.

Han var direkte imod at blande miljø og arbejdsmarkedspolitik ind i regler for offentlige udbud og indkøb.

- Miljøproblemer skal løses med miljølovgivning. Sociale problemer skal løses med sociallovgivning, sagde Klaus-Heiner Lehne. De offentlige licitationer skal ikke bruges til politiske formål. Den liberale gruppe støttede imidlertid, at der kunne stilles klare, miljøpolitiske krav. Ordføreren Astrid Thors krævede klare, miljøvenlige regler for de offentlige udbud og indkøb.

- Offentlige udbud og indkøb har årligt en værdi af omkring 11 procent af hele EU's nationalprodukt. Det er i forbrugernes og det offentliges interesse, at der er klare "grønne" regler for offentlige udbud, sagde Astrid Thors.

Også debatten om afsnittet om de kollektive aftalers rækkevidde fik parlamentarikerne på banen. Socialistgruppens ordfører, Steven Hughes, advarede mod at kræve, at de skulle være retligt bindende for, at virksomhederne skulle følge dem.

- Det forslag vil skabe store problemer i Skandinavien og i Tyskland, for de kollektive aftaler her er ikke retligt bindende, sagde Steven Hughes under debatten.

Svenskeren Hans Karlsson, S, advarede imod et forslag, der gjorde det umuligt for en nyvalgt kommunalbestyrelse at ændre ved de krav, der var stillet til den måde, opgaverne blev løst på. Han ændringsforslag faldt ved afstemningen onsdag.

Ministre fra EU-landene skal nu tage stilling til parlamentets ændringsforslag. Støtter de dem ikke, skal ministre og parlamentet forsøge at forhandle sig til enighed.

- Og der mener jeg nu, at vi har et ganske godt udgangspunkt efter afstemningerne, siger Helle Thorning-Schmidt.

Nye lande gør EU mere liberalt

De nye lande i EU styrker Tony Blairs nyliberale linje i Europa og vrider Europa-Parlamentet mere skævt, mener markant britisk Labour-medlem af Europa-Parlamentet

Det britiske medlem af Europa-Parlamentet Steven Hughes frygter, at balancen mellem det liberale og det sociale Europa tipper, når de nye lande optages i EU til næste år, og et nyt parlament skal vælges i juni. De ny-liberale i stil med den britiske premierminister Tony Blair får vind i sejlene til skade for et socialt Europa. - Der er stadig en rimelig enighed i parlamentet om at forsvare den sociale model i Europa. Men det kan ændre sig til næste år, når de nye lande optages. Vi har allerede mærket, at de ikke har samme forståelse for den sociale side af fællesskabet som os, siger Steven Hughes, der hører til toppen både i parlamentets socialistgruppe og i den britiske Labour-gruppe.

I sidste måned indtog de nye lande 162 pladser i Europa-Parlamentet, og PPE-gruppen af konservative og kristelige fik hele 69 nye medlemmer.

De styrker efter Steven Hughes mening den konservative del af PPE-gruppen, som især domineres af britiske konservative, der er klare modstandere af det sociale Europa.

PPE-gruppen blev efter valget i 1999 den største i Europa-Parlamentet. De britiske konservative vandt det britiske valg og øgede antallet af medlemmer i Europa-Parlamentet fra blot 18 i 1994 til 36. Labourpartiet fik derimod kun 29 medlemmer i parlamentet mod 62 i 1994 og oplevede dermed mere end en halvering. Det nederlag betød, at den socialistiske PSE-gruppe kun blev den

næststørste.

Men det betød efter Steven Hughes mening ikke, at parlamentet for alvor skiftede politik. Parlamentet var stadig den kraft i EU-systemet, der pressede på for sociale fremskridt og gode forhold på arbejdsmarkedet.

Her hjælper PPE-gruppens tyske CDU-medlemmer. De ligger tæt på socialistgruppen PSE i en række arbejdsmarkedspolitiske spørgsmål. Det gælder for eksempel information og høring af arbejdstagere, hvor CDU'ere har stemt for en række forslag, der giver de ansatte ret til at blive hørt. De konservative briter i gruppen har derimod været imod ligesom den britiske Labour-regering, der længe kæmpede imod, at EU fik regler om information og høring af ansatte ikke kun i multinationale koncerner, men også i nationale firmaer. Reglerne kom, men ikke med premierminister Tony Blairs gode vilje.

- Derfor er det lidt grotesk, at Blair-regeringen nu roser sig af, at der kommer regler for information og høring i Storbritannien, siger Steven Hughes. Han er en klar kritiker af Blair-regeringens arbejdsmarkedspolitik og også af Tony Blairs iver for at støtte den amerikanske præsident Bushs i Irak. - Jeg er stadig en kritiker af Blair. Regeringen forstår ikke de nye tider med en dialog på arbejdsmarkedet, arbejdsmarkedets parters nye roller og en moderne fagbevægelse, der
fortsættes

ønsker at indgå aftaler. Blair-folkene lever på de punkter stadig, som var vi i 70'erne, siger Steven Hughes.

Derfor ser han på sit land som et, der kan give problemer i EU. Briterne ønsker stadig, at magten ligger i Storbritannien selv i spørgsmål, der i dag kun løses i et europæisk samarbejde.

Og her trækker Steven Hughes linjen til de nye lande. Han oplever, at de liberale har medvind i Øst- og Centraleuropa. Arbejdsmarkedet er svagt organiseret. Regeringerne presser ikke på for et klart, afreguleret arbejdsmarked. De politiske partier forbinder regler med levn fra fortiden, og ordet socialt klinger ikke rent i ørerne på de nye EU-parlamentarikere. De nye medlemmer af Europa-Parlamentet har endnu ikke stemmeret. Men det får de, når landene optages til foråret. Og dermed får den konservative linje et lift. Men den kan blive yderligere styrket efter valgene til parlamentet næste sommer.

I dag er socialisterne enige med de mindre grupper af grønne og venstreorienterede i en række spørgsmål. Men Steven Hughes venter, at de små grupper bliver svækket ved valget. Tendensen fra nationale valg er klar. De store partier går frem på de

smås bekostning, som det senest var tilfældet i Belgien, hvor de grønne løb ind i en katastrofe.

- De to store grupper, PPE og PSE, bliver uden tvivl styrket ved valgene om et år. Det afgørende bliver dermed de interne styrkeforhold mellem dem, siger Steven Hughes.

På det punkt frygter han, at PPE-gruppen trækker mod højre og væk fra det sociale Europa.

- Vi har oplevet i den senere tid, at det er blevet vanskeligere at få PPE-gruppen med på en række forslag, som mange af dens medlemmer tidligere ville have støttet. Der kan blive endnu vanskeligere, når de nye landes medlemmer tæller fuldt med, siger Steven Hughes.

Derimod frygter han ikke nogen decideret splittelse i socialistgruppen, selv om nye Labour-medlemmer måske vil ligge tættere på den britiske regerings politik end de nuværende.

- Selv om alle ikke taler så åbent kritisk imod Blairs politik som mig, så har vi ingen krig i Labour-gruppen i Europa-Parlamentet. Jeg er ikke isoleret i gruppen, og vi taler med en stemme, siger Steven Hughes, der håber, at gruppen bliver ved med det.

TUC genskaber kontakt til Blair

Hvis nogle i den britiske regering ikke ved, hvad fagbevægelsen står for, så må vi få dem til at forstå det, siger den nye generalsekretær for den britiske fagbevægelse, Brendan Barber, der afviser, at fagbevægelsen er for tid

Den britiske faglige landsorganisation, TUC, vil genskabe tidligere tiders tætte forbindelser til det britiske arbejderparti, Labour. Den nye generalsekretær Brendan Barber lægger op til en stille forsoning uden store udfald mod regeringen, som andre dele af den britiske fagbevægelse

ellers er kommet med. Men han erkender, at der er noget, der skal genoprettes.

- Vi må forbedre – i særdeleshed genopbygge – vore relationer til regeringen. Hvis, som nogle siger, at ikke alle i regeringen ved, hvad moderne fagforeninger er for noget, så må vi

blive ved med at prikke til dem og skubbe på for at få dem til at forstå det, siger Brendan Barber i forbindelse med sin tiltrædelse.

Han afviser, at midlet er store demonstrationer og vrede anklager. Den stil er ikke Brendan Barbers, hedder det i TUC's informationskontor. Men udmeldingen fra TUC skal alligevel være klar.

- Men ikke nødvendigvis højlydt. Desto højere folk råber nogle gange, desto mindre er andre parate til at lytte til dem, siger Brendan Barber til TUC-Net. Den 52-årige Brendan Barber overtog ledelsen af TUC i juni, da den hidtidige generalsekretær John Monks overtog ledelsen i den europæiske faglige sammenslutning, EFS. Barber har ligesom Monks sin rod i fagbevægelsen. Han stammer fra havnearbejdere, men fik selv en akademisk uddannelse i socialvidenskab.

Siden er det gået slag på slag i fagbevægelsen fra forsker i et forbund til informationschef i TUC, leder af TUC's organisationsafdeling og nu valgt generalsekretær.

Større lighed

Brendan Barber sætter sig som mål at udvikle fagbevægelsen. Han afviser, at den hører fortiden til. Var der ingen fagbevægelse i dag, så ville den blive oprettet. Det er hans klare overbevisning. For der er stadig områder, hvor medlemmerne har brug for støtte, når de har problemer på arbejdspladsen. Og der er nye områder, der skal udvikles, så medlemmerne er parate til nye opgaver.

- Vi hjælper med at forbedre levestandarden. Ikke blot ved at argumentere for en mere fair fordeling af goderne i jobbene, men også ved at bidrage til, at produktiviteten øges og ved at støtte, at medlemmerne får uddannelse

og udvikling, siger Brendan Barber. Fagbevægelsen er forkæmperen for social retfærdighed. Lighed er en passion for Barber, og han finder, at der hvor fagbevægelsen er stærk, er der også større retfærd og mere effektive samfund. Derfor beklager han, at stærke kræfter fremmer uligheden og har succes med den politik. Selv om der er indført en minimumsløn i Storbritannien, bliver afstanden mellem de rige og fattige alligevel stadigt større.

En ud af fire britiske lønmodtagere tjener under 250 pund om ugen (godt 2.500 kr.). Stadigt færre lønmodtagere får del i firmapensioner. Ligelønnen mellem kønnene har det svært, og sorte og etniske minoriteter bliver diskrimineret. Nye former for ulighed dukker samtidig op. Især inden for den offentlige sektor, hvor regeringen er i færd med at dele arbejdsmarkedet op gennem reformer.

- Reformen ja, men ikke, hvis betalingen er en stadigt voksende gruppe af udstødte lønmodtagere med en løn, der kun er en smule over minimumslønnen, og som er nægtet endog sygedagpenge og pensionsrettigheder, som de offentligt ansatte nyder godt af, siger Brendan Barber.

Fagbevægelsen skal være det britiske samfunds samvittighed, der tager kampen op mod dem, der ønsker større ulighed. Men i den kamp dur de gamle traditioner ikke.

Fagbevægelsen må samarbejde med dem, der ønsker fremskridt. Til dem hører også arbejdsgivere. Sammen må man søge hårde midler mod de dårlige arbejdsgivere.

- Jeg ønsker, at fagbevægelsen skal være anerkendt for at spille en væsentlig rolle i nogle af vore mest succesfulde industrier og tjenester, siger Brendan Barber.

Skiftedag hos arbejdsgiverne

Førende tysk erhvervsleder overtager formandsposten i den europæiske industri- og arbejdsgiverorganisation Unice

Tirsdag var skiftedag i den europæiske industri- og arbejdsgiverorganisation. Den hidtidige belgiske formand, Georges Jacobs, overlod sædet til den tyske leder af BASF-koncernen, Jürgen Strube. Gennem 13 år har Strube stået i spidsen for BASF, der er en af verdens førende kemiske industrier med 89.000 ansatte og en omsætning på 32 mia. euro (ca. 235 mia. kr.).

Unice samler de store arbejdsgiver- og industriorganisationer i Europa. Både DA og Dansk Industri er medlemmer af Unice, der har gennemgået betydelige ændringer de senere år med flere udskiftninger af generalsekretærer. Den afgangende formand, Georges Jacobs, stod stærkt i organisationen. I modsætning til den faglige modpart EFS, er formandsposten i Unice mindst lige så betydelig som posten som generalsekretær. Og den position udnyttede Georges Jacobs. - Med mit hold er det lykkedes mig at slække tendensen til at gå i retning af en føderation (med kvalificerede flertal). Det er lykkedes mig at fastholde vetoretten på sociale områder. Jeg har fundet en glimrende generalsekretær og fået accept

af, at en belgier (Philippe de Buck) blev udnævnt af en anden belgier, sagde Georges Jacobs til La Libre Belgique i forbindelse med sin afgang. Han fremhævede også, at Unice havde set positivt på den sociale dialog med fagbevægelsen. Det er blandt andet kommet til udtryk gennem fælles udspil til Konventet om Europas fremtid, hvor både Jacobs og EFS's Gabaglio var observatører med taleret og ret til at stille forslag. De to observatører forsvarede her parternes særlige rolle i EU-samarbejdet og deres ret til at indgå aftaler, der siden bliver til EU-regler. Jürgen Strube vil givetvis trække i samme retning. Han går ifølge iagttagere i Tyskland for at være en af det tyske erhvervslivs mest engagerede personer, der har taget flere initiativer for at skabe job og også modernisere den tyske økonomi. Han blev i 2002 udnævnt som årets direktør af et tysk erhvervsblad. Den ny arbejdsgiverformand er vokset op i BASF. Men han er ikke indgroet tysker eller europæer, men er kendt for at kunne betragte forholdene i Europa udefra. Det syn kommer af 15 års ophold i både USA, Brasilien og også Antwerpen i Belgien.

Ret til demonstration går forud for varers fri bevægelighed

Krav om vares fri bevægelighed i EU og retten til at ydre sig og demonstrere er en balancegang, siger EF-domstolen, der frikender Østrig for at tillade demonstration på en af Europas væsentligste vejstrækninger

Østrig handlede fuldt korrekt, da miljøorganisationen Transitforum Austria Tirol for fem år siden fik tilladelse til en demonstration på en af Europas mest befærdede veje, Brennermotorvejen. Hensynet til EU's indre marked og den fri bevægelighed vejede ikke så tungt

som den østrigske forfatnings garantier for ytringsfriheden og retten til at demonstrere.

Det fastslår EF-domstolen i en sag, hvor et transportfirma krævede den østrigske regering dømt for brud mod reglerne om varers fri bevægelighed, fordi fem af firmaets lastvogne sad fast i fire dage på grund af demonstrationen. Domstolen fastslår, at varers fri bevægelighed er et grundlæggende princip i EU, som medlemsstaterne ikke må bryde. Derfor kan EU-landene også gøres ansvarlige, hvis de ikke hindrer, at den fri bevægelighed forstyrres. Men der er også andre hensyn, der tæller, konkluderer domstolen.

Den østrigske forfatning garanterer ytrings- og forsamlingsfrihed. Det samme gør den europæiske menneskerettighedskonvention. Domstolen skal også sikre, at den overholdes. Derfor må domstolen finde en balance. Den balance mener domstolen, at den østrigske regering fandt, fordi miljøorganisationen anmeldte demonstrationen fuldt korrekt, demonstrationen var fredelig og forløb inden for et bestemt tidsforløb. De østrigske myndigheder havde samtidig udsendt informationer til bilister på begge

sider af grænsen mellem Østrig og Italien om demonstrationen, der medførte totalt stop af trafikken i 30 timer. Når transportfirmaets lastvogne blev stoppet i fire dage, skyldtes det, at de samtidig blev ramt af en helligdag og en weekend, hvor lastvogne ikke må køre. Men det er den østrigske regering ikke ansvarlig for, hedder det i dommen. Tilladelsen til demonstrationen er udtryk for en korrekt balance mellem hensynet til demonstranternes grundlæggende rettigheder og den fri bevægelse for varer. Tidligere er Frankrig blevet dømt for ikke at sikre, at varer får fri passage. Men dengang var der tale om spontane blokeringer af veje, uden demonstrationerne var anmeldt. Derfor kan sagerne ikke sidestilles, finder domstolen.

EU-reglerne om landes ansvar for varers fri bevægelighed skabte røre, da de blev fremsat af den tidligere kommissær for det indre marked, Mario Monti. I første omgang var der lagt op til, at den fri bevægelighed stod over næsten alt andet. Siden blev reglerne, der gik under navnet "Monti-interventionsmekanismen" modificeret, og Monti erklærede, at reglerne på ingen måde var at forsøg på at hindre lovlige demonstrationer.

EU-Orientering udgives af LO-Kontoret i Bruxelles.

Adresse: LO-DK-office, Bld. du Roi
Albert II, 5/24

B-1210 Bruxelles. tel. 00-32-2-2040690 -
fax: 00-32-2-2035657

Redaktion: Peder Munch